

i, at hele denne Udvikling fra et gammelt forældet Samfundssystem til et nyt og højere organiseret kan foregaa paa en rolig og ordnet Maade — det slog Socialministeren paa ved Forelæggelsen, og jeg slutter mig ganske til hans Udvikling —, maa ogsaa være interesseret i at yde Arbejderklassen, de ubemidlede, den Haandsrækning, som endnu er nødvendig for, at en saadan Udvikling kan foregaa.

Jeg vil da slutte med at anbefale det Udvalg, som formentlig bliver nedsat, at det med al mulig Alvor og Kraft virker for at fremme disse Forslag. Faar vi et Flertal i Udvalget, som kan slutte sig om Princippet, kan vi altid tale om Enkelthederne. Vi er fra vor Side i høj Grad forhandlingsvillige; vi er villige til naar som helst at optage Forhandlinger ogsaa om, hvorfra Pengene skal komme. Det ærede Medlem fra Odder (Hegelund-Lange) og hans Meningsfæller er Herrer over, om denne Sag skal blive Blaar i Øjnene paa Befolkningen. Det er ikke Ministerens Formaal med Lovforslaget, og det er ikke vor Mening. De Herrer kan forhindre det ved at gøre det til noget andet; de kan forhindre det, de synes at være bange for, at det skal være — det ærede Medlem nævnedes det stygge Udtryk: Valgflæsk. Det er ikke tænkt som noget saadant, det er et Led i en lang, historisk Kæde; det er, som jeg sagde, Afrunding og Afslutning af Arbejder, der har været gjorte her i en Menneskealder, det er Forsøg paa at holde den Traad vedlige, som en Mand som P. Knudsen var med til at spinde den første Begyndelse paa i Midten af 80'erne, som Berg og Hørup og for Resten ogsaa de gamle Moderate fra deres Side har arbejdet med paa, da de gjorde en Paragraf i Ingerslevs Fattiglov til Spiren til den nuværende Alderdomsforsørgelse, der efterhaanden heldigvis blev til meget mere, end den var tænkt.

Det er Forsøg paa at holde den Traad vedlige, men Tiderne er saaledes, at der maa gøres noget. Det er en Skam, at det vigtige Omraade, som Arbejdsinvaliditeten er, hidtil har maattet ligge brak, at vi ikke har kunnet samle os til en Kraftanstrengelse om ogsaa at gøre noget dær. Det er langt fra tænkt som Valgflæsk, men ærede Medlemmer fra den Side, som det ærede Medlem tilhører og var Ordfører for, har det i deres egen Haand at bestemme, om det skal fungere som Valgflæsk. Hvis de i det Par Maaneder eller halvanden, der dog vel endnu er til Valget, vil forene sig med os i alvorligt og kraftigt Arbejde,

vil vi sikkert i alt Fald være naaet saa vidt, at det ikke fra nogen Side kan benyttes som Valgflæsk. Ingen kan ønske det mere end vi fra vor Side, som ikke mindst i sociale Sager ønsker at drive Realpolitik til virkelig Fordel for de ubemidlede og for dem, som trænger til Hjælp. Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til hurtigst mulig Gennemførelse.

Gamborg: Hvis man gennemblader den Række af Lovforslag paa det sociale Omraade, som i de sidste Maaneder er fremkommet her, og som vi delvis har haft til Behandling, vil man samtidig se passere Revu for sig en hel Række af de Plager, som Menneskelivet bebyrdes med, Sygdomme, Ulykkestilfælde, Invaliditet, Alderdomssvaghed, Arbejdsløshed; men samtidig faar man at se, at Samfundet ikke ganske roligt finder sig i, at Mennesker bebyrdes med disse forskellige Plager. Hvert Lovforslag har været et Tegn paa Samfundets Kamp imod dem, ganske vist saaledes, at Samfundet paa disse Omraader hidtil hovedsagelig har kæmpet mod Følgerne af disse Plager og ikke i lige saa høj Grad mod selve Plagerne og deres Opstaaen. Jeg kunde for mit Vedkommende være ganske enig med den ærede sidste Taler, det ærede 10de Medlem for Hovedstaden (Borgbjerg), i, at det var ønskeligt, om vi fik et Samfund, hvor den sociale Lovgivning i den Form, i hvilken vi hidtil har kendt den, ikke var nødvendig, jeg har for saa vidt ogsaa Tro paa, at man kan naa vidt i saa Henseende; jeg er ikke ganske vis paa, at det ærede 10de Medlem for Hovedstaden og jeg vilde gaa ganske de samme Veje med Hensyn til Ordningen af dette Samfund, men vi er enige om, at det Ideal, vi skal arbejde for, er at naa til et Samfund, hvor en Sociallovgivning som den, vi hidtil har haft, ikke er nødvendig.

Jeg er vis paa, at for de Midler, som Samfundet nu anvender til at afhjælpe Følgerne af disse forskellige Plager, vilde Samfundet kunne naa langt videre, hvis det angreb selve de forskellige Onder i deres Rod. Tænk f. Eks. blot paa, hvad der gives ud til Hospitaler, Sindsygeanstalter og den Slags Foranstaltninger, og hvor meget man vilde kunne opnaa, hvis de samme Midler anvendtes til at afhjælpe de daarlige Boligforhold. Hvor megen Elendighed af forskellig Art opstaar ikke paa Grund af disse Boligforhold, og hvor mange Penge spenderer man ikke paa at raade Bod paa Følgerne af disse. Kort sagt, den sociale